ALT FOR NORGE

ORGAN FOR DEN NASJONALE FRONT

Nr. 5 Februar 1945

ET TILBAKEBLIKK.

Av Martin Andersen Nexø.

«Det er lang veg ennå,
sa kjerringa», hun så seg
om. (Dansk ordspråk.)

I en samtale om Sovjet-Unionen sa nylig en intelligent og frisinnet mann til meg:

«Det er en forbrytelse av vår borgerlige presse og våre forlag at de har holdt oss uvitende om forholdene der borte. Nå står vi helt på bar bakke og må begynne fra begynnelsen av!»

Alle er jo ikke så ærlige som han. De fleste later som om det var Sovjet-Unionen som hadde hindret den øvrige verden i å få et innblikk i det som gikk for seg der borte. Men så vel for den ene som for den andre gjelder det at de kommer for å få opplysning.

Det er noe gledelig nytt i dette. Før krigen — og ikke minst i Unionens første tiår — visste alle beskjed, altfor god beskjed. Når man kom hjem fra en reise, kom de ikke for å spørre etter nytt, men for å fortelle en hvordan det virkelig så ut i Sovjet-Unionen. Det som *jeg* hadde sett, var bare Potemkin-kulisser, men *de* hadde lest i sin avis, og i den kunne man lese alt. Det er rent utrolig så opplyst og begavet menneskene blir av å lese en avis, særlig i et fritt land!

Den gule illustrerte pressen kan gå hjem å legge seg når det gjelder å oppfostre et folk, den hvite pressen gjør det ti ganger bedre. I en stor dansk avis, organ for intelligensen og det borgerlige frisinn kunne man under intervensjonskrigen lese at rødarmistene på den karelske fronten hadde gjort opprør, fordi de den dagen ikke hadde fått sin fingersuppe. De brukte hver frokost å få suppe kokt på de døde fiendenes fingrer!

Vår største arbeideravis kunne vise fram et øyenvitne — til og med en misjonær, en Herrens tjener — som hadde opplevd hvordan det meget gudfryktige russiske folket trosset ethvert forbud mot å gå i kirken og gikk i døden under salmesang. Utenfor kirken sto nemlig ridende politi med

PATRIOTER: KJEMP MED OSS FOR NORGES FRIHET

DØD OVER DE TYSKFASCISTISKE OKKUPANTER!

dragne sabler, og etter hvert som de gudfryktige kom ut, prisende Herren, ble hodene hugget av dem og trillet ned i gresset.

At folkekommisærene krevde et nystekt spebarn til frokost for å kunne utføre sitt forferdelige håndverk, var selvinnlysende og forundret ingen. Like selvinnlysende var det at det menneskelig skjønne dekretet om kvinnens likeberettigelse som har sin store andel i sovjetkvinnens høye stilling i dag på alle områder — at dette dekret ble utlagt som om kvinnen var blitt alle manns eie, blitt prostituert.

I årene etter den russiske revolusjon reiste jeg en del og fortalte om det nye proletariat. Det manglet ikke på tilhørere. Menneskene var nysgjerrig og møtte tallrikt opp, skjønt pressen temmelig enstemmig motarbeidde meg og gjorde hva den kunne for å legge hindringer i vegen for tilstelningen ved å nekte å rykke inn annonser om møtet, eller ved å advare mot å delta og møte til boykott. Det var en underlig luft å tale i. Ikke så få var kommet for å få bekreftelse på avisenes røverhistorier, deres øyne var oppsperret av uklar vitebegjærlighet. Andre hadde et engstelig håp i blikket, et tydelig håp om å få høre gode nyheter for fattigfolk.

Det ble stilt mange slags spørsmål etter foredraget. Småborgerne interesserte seg mest for hva det var blitt av tsaren og hans døtre. Bøndene og forretningsfolk ville vite om man kunne selge noe med utsikt til fortjeneste der borte. Gamle utslitte arbeidere som var kommet tross forbudet fra deres organisasjoner, kom fram til meg og sa med grubling i blikk og stemme: «Men det er jo det samme som våre ledere sa oss den gang vi selv var unge!»

De utroligste rykter ble satt i gang av den borgerlige og sosialdemokratiske pressen og skapte forvirrede forestillinger blant menneskene. Verten på en bykneipe ville ha meg til å tale i vertshusets store festsal om det nye Russland, men spurte i telefonen om han ikke skulle ta bort de løse stolene og i stedet anbringe faste benker som man ikke kunne bryte beina av på.

— Nei, hvorfor det? spurte jeg.

— Men blir det da ikke slagsmål?

Jeg måtte le høyt. — Nei, det tror jeg sikkert ikke!

— Men kommer ikke den der Lenin da?

Lenin var ganske enkelt et blodtørstig udyr, han var selve dyret fra Johannes' åpenbaring! De som har sett og lyttet til denne usedvanlige, sjelfulle og dog så lettfattelige personlighet, representant for de mest verdifulle egenskaper hos menneskeslekten, de vet hva en demokratisk presse kan brukes til. Først etter hans død fikk Stalin — hans nærmeste og kjæreste kamerat og elev — rykke inn i hans sted som udyret, og Lenin ble etter hvert noe av en helgen i pressen, med Stalin som bakgrunn!

Det kulminerte med utgangen av tjueårene. Folk flest ble trøtt av hele skremselspropagandaen, og deres veglledere valte å dekke den framdeles pestsmittede sjettedel av jorden med taushetens slør. Sovjet-Unionen skulle ties i hjel. Men det ble arbeidd i det stille, med sorgfylte, medlidende beretninger om uhyggelig hungersnød og misvekst, om feiltagelser og dermed sammenhengende folkereisninger som måtte kveles i blod. Systemet måtte diskrediteres i verdensproletariatets øyne, slik at det ikke smittet før eller senere:

I det britiske overhuset bønnfalt en lord regjeringen om i menneskehetens navn å gripe inn mot det russiske vanviddet som i det tilfellet — det var i tredveårene — hadde ført til at seks millioner mennesker døde av sult. Lorden, han hette Charnwood, hadde fotografier i sin bryst-lomme som viste at likene lå i hauger på Kievs gater, hvorved de elskende par som var ute for å spasere i månelyset, skred fram over likene uten å la seg forstyrre i sin flirt, så hverdagslig var fenomenet blitt. Når noen ba lorden om få se på fotografiene, hadde han dessverre glemt dem hjemme. Dette hendte samme år som høsten i Sovjet-Unionen var større enn den noensinne tidligere hadde vært.

Samme året foretok man i det utarmede Tyskland en innsamling til «Brüder in Not», det russiske folket. Innsamlingen som også ble tatt opp av et stort konservativt blad i Danmark, mens pressen ellers forsiktigvis holdt seg i bakgrunnen, ble det sagt, var satt i gang av Hitler og den katolske kirken i fellesskap.

Således dunstet det hele bort. Man slo seg til ro med at bolsjevismen var et spesifikt russisk fenomen og nøydde seg med å sperre grensene. I løpet av de følgende årene var det nærmest umulig å få ut en positiv bok som behandlet forholdene i Sovjet-Unionen, og foredrag interesserte ikke.

Til vinterkrigen kom og det hele blusset opp igjen — som tilbakeholdt hat. Fra den tiden av og til okkupasjonen var det ikke koselig å være sovjetvenn i Danmark.

Men siden inntraff det en ting — fra den 22. juni 1941 bega Potemkinkulissene seg ut i kamp! Og «misveksten», likene av «de mange millioner mennesker som hadde sultet i hjel», de «uendelige industrielle feiltagelsene», de «undertrykte folkemassene og terroren» — alt som man hadde lest om av umuligheter og feilgrep i proletarriket, den «redningsløst mislykte og til undergang dømte» bolsjevismen, tok kampen opp mot verdens mektigste militærmakt — slo den! Det var rett og slett ufattelig, beint fram urettferdig, slik som dette stred mot alle beregninger. Det måtte være en eller annen feil i regnestykket!

Under alle omstendigheter må man forandre mening om Sovjet-Unionen, og da det ikke er hyggelig å vedgå at man har tatt feil, så begynner man i stedet å snakke om den nye linjen innenfor bolsjevismen, den såkalte stalinske linjen. Sovjet-Unionen var på veg til å nærme seg det uovertrufne Vesteuropa igjen, derav det forbløffende resultat. Mange er dog for kloke til å benytte seg av dette nye påskudd og tilstår åpent at de har tatt feil. «Sovjet-Unionen var et lukket land», sier de Men her og der treffer man også på et menneske som er ærlig nok til å innrømme at det er dets eget demokrati her hjemme som har holdt det i uvitenhet.

Det er sunt for vestdemokratiet å foreta et lite tilbakeblikk — for sin egen skyld og komme i hu at det ikke anerkjente Sovjet-Unionen på grunn av dens store åndelige og tekniske framskritt, men på grunn av de krigsresultatene som disse framskritt muliggjorde. Makt er framdeles det som i den gamle verden inngyter størst respekt. Det er lang veg ennå, sa kjerringa, hun så seg om! Men det går framover tross alt, og vi andre takker gjerne Den røde armeen for dens bedrifter.

En hyllest til Den røde armeen er uopløselig forbundet med en hyllest til Sovjet-Unionen selv — til bolsjevismen!

TILEGNET REDAKTØREN AV 1928:

«Ræk mig din hånd, min fiende!
ræk mig din hånd idag,
at vi i fred kan minde
vort fælleds Norges sag!»

Henrik Wergeland.

I sin bok av 1928 «Om avvæpning» skriver Sven Aarrestad:

En stund før jul talte jeg med en redaktør for et av de mere betydelige høireblade utenfor Oslo om avvæpning. Han sa i samtalens løp bl.a.: «Selvsagt er det ikke noget fornuftig menneske som mener at vi med vår krigsmakt 'tillands og tilvanns' kan utrette noget i en verdenskrig. Der er heller ikke nogen nu som holder på forsvaret av *den* grunn. Men et landsforsvar må vi ha for å kunne holde styr på kommunistene og alt dette fordømte Moskva-pakket.»

— «De mener da ikke *det?*» sa jeg.

— «Jo visst mener jeg det», svarte han og la til: «Der er ingen meningsberettiget, som nu holder på militærvesenet av nogen annen grunn.»

— «Vi ruster altså med en mulig borgerkrig for øye — vil De virkelig si det?»

— «Kall det hvad De vil; her har De den sanne grunn.»

— «Men til å holde styr på kommunistene skulde der vel ikke trenges festninger, kanonbåter, torpedobåter, undervannsbåter, giftgassbombber og den slags», innvendte jeg.

— Han innrømmet det, men gjentok, at det var hensynet til kommunistene, som gjorde det nødvendig å ha et landsforsvar.

- - - - - -

En ungdom som er sterk og sund,
er hele folkets æressag
er hele livets blomstringsdag,
opstandelse paa fædres grund,
av alle slegter. Atter blommer
de gamle i de unges sommer.

«Utgis av sentralkomiteen for Det kommunistiske parti.»